Arbeidsmarktrapportage

Foodspeciaalzaken

Vergeleken met detailhandel food

Jouw bron van data, duiding en inspiratie.

Deze rapportage biedt inzicht in de arbeidsmarktontwikkelingen binnen het branchecluster foodspeciaalzaken. Gegevens zijn beschikbaar voor de periode 2015-2032. Cijfers tot en met 2023 betreffen realisaties. De cijfers van 2024 en later zijn prognoses. In dit rapport wordt het branchecluster foodspeciaalzaken vergeleken met de subsector detailhandel food.

De informatie in deze rapportage is in belangrijke mate gebaseerd op gegevens van de Belastingdienst, Kamer van Koophandel, Basisregistratie personen (BRP, voorheen GBA) en Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). Het CBS stelt deze bronnen onder strikte voorwaarden beschikbaar voor statistisch en wetenschappelijk onderzoek. Op de gegevens in deze bronnen zijn door ABF Research bewerkingen uitgevoerd. De arbeidsmarktprognoses zijn opgesteld met behulp van Hermes, het arbeidsmarktprognosemodel van ABF Research.

Voor de indeling van bedrijven naar branchecluster wordt gebruik gemaakt van de Standaard Bedrijfsindeling (SBI) van het CBS die in het register van de Kamer van Koophandel (KvK) is vermeld. Indien de distributiecentra (DC's) van een bedrijf organisatorisch/juridisch onderdeel zijn van retail en bijgevolg onder hetzelfde KvK nummer (en daarmee SBI) staan geregistreerd, dan tellen de werkzame personen bij deze DC's mee. Bedrijven die primair als webwinkel staan geregistreerd in het KvK-register (zie Bijlage - Branche indeling: SBI 47.91X) zijn geen onderdeel van de huidige rapportage. Voor het branchecluster webwinkels is een aparte rapportage beschikbaar. Werkzame personen bij bedrijven die niet primair als webwinkel in het KvK-register staan geregisteerd en onder hetzelfde KvK-nummer een webwinkel exploiteren, worden allen meegenomen in de rapportage.

Het aantal werkenden bij bedrijven in het branchecluster foodspeciaalzaken staat in deze rapportage centraal. Onder werkenden vallen alle werknemers op de loonlijst en zelfstandigen. Deze groep omvat tevens directeur-grootaandeelhouders (dga's), stagiaires en oproepkrachten. Het aantal werkenden wordt gemeten in personen en in fte. Fte staat voor *fulltime equivalents*, oftewel voltijds dienstverband. Twee personen die beiden een halve week werken vormen samen één fte. Prognoses van het aantal werkenden luiden altijd in fte, omdat ontwikkelingen in deeltijdpercentages geen onderdeel vormen van het prognosemodel.

In de bijlage worden relevante begrippen nader toegelicht.

Een aparte paragraaf is gewijd aan de verbijzondering van een aantal persoons- en baankenmerken naar de groepen werknemers (inclusief oproepkrachten en stagiaires) en zelfstandigen (inclusief dga's).

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
Arbeidsmarktstatistieken	4
Omvang en dynamiek	4
Persoonskenmerken	8
Baankenmerken	12
Arbeidsmarktstatistieken – werknemers en zelfstandigen	18
Omvang en dynamiek	20
Persoonskenmerken	22
Baankenmerken	27
Arbeidsmarktprognoses	35
Arbeidsmarktsamenstelling	37
Bijlagen	40

Samenvatting

Het aantal werkenden in het branchecluster foodspeciaalzaken is tussen 2015 tot 2023 met 9 % toegenomen. Dit correspondeert met 4.005 werkenden en 3.195 fte. In de periode 2023 - 2032 neemt het aantal werkenden naar verwachting toe met 1.740 fte (6 %). De verwachte stijging van het aantal werkenden in de periode 2023-2032 in de subsector detailhandel food bedraagt 6 % (11.330 fte).

Tabel 1

	2015	2018	2021	2023	2029	2032
Foodspeciaalzaken						
Aantal werkenden (in personen)	46.000	47.915	50.165	50.005		
Aantal werkenden (in fte)	28.330	29.830	31.425	31.525	33.170	33.265
Arbeidsvraag (in fte)	-	-	-	32.625	35.175	35.240
Personeelsaanbod (in fte)	-	-	-	33.280	34.375	34.605
Spanningsindex (aantal vacatures per 100 werkzoekenden)			-	98	102	102
Gemiddelde leeftijd (in jaren)	40,0	40,4	40,5	41,1	40,1	39,9
Aandeel mannen (in %)	48,8	48,2	47,7	48,9	44,8	44,2
Gemiddeld bruto jaarinkomen per fte (nominaal)	24.160	25.665	27.590	30.810		
Gemiddelde duur werkweek (in uren)	23,4	23,7	23,8	24,0		
Aandeel flexibele arbeidsovereenkomst (in %)	64,6	65,2	64,6	66,6		
Detailhandel food						
Aantal werkenden (in personen)	363.965	390.230	389.225	378.680		
Aantal werkenden (in fte)	154.210	179.730	185.820	184.725	195.160	196.055
Arbeidsvraag (in fte)	-	-	-	192.520	202.670	203.645
Personeelsaanbod (in fte)	-	-	-	193.280	205.475	207.995
Spanningsindex (aantal vacatures per 100 werkzoekenden)			-	100	99	98
Gemiddelde leeftijd (in jaren)	33,3	32,5	32,5	33,2	33,4	33,5
Aandeel mannen (in %)	47,8	46,8	45,9	46,1	44,3	44,0
Gemiddeld bruto jaarinkomen per fte (nominaal)	21.380	19.785	20.985	23.920		
Gemiddelde duur werkweek (in uren)	16,1	17,5	18,1	18,6		
Aandeel flexibele arbeidsovereenkomst (in %)	72,1	68,0	70,0	71,2		

De spanningsindex voor het branchecluster foodspeciaalzaken neemt in de periode 2023-2032 toe van 98 naar 102. De spanningsindex voor de detailhandel food laat voor deze periode een afname zien van 100 tot 98. De spanningsindex wordt gemeten als het verwachte aantal vacatures per 100 werkzoekenden en is daarmee een maat voor de krapte op de arbeidsmarkt. Een stijgende waarde geeft aan dat de spanning is toegenomen. Een spanningsindex hoger dan 100 duidt op een zeer krappe arbeidsmarkt. Hierbij is geen rekening gehouden met kwalitatieve aspecten in vraag en aanbod. Het gemiddeld bruto inkomen per fte per jaar bedraagt 30.810 euro en de gemiddelde werkweek duurt 24,0 uur (detailhandel food: 23.920 euro en 18,6 uur). Het aandeel flexibele arbeidsovereenkomsten neemt in de periode 2015 tot 2023 toe van 64,6 % tot 66,6 % (detailhandel food: van 72,1 tot 71,2 %).

Tabel 2

	2015	2018	2021	2023	2029	2032
Foodspeciaalzaken						
Aantal werkenden (fte)	28.330	29.830	31.425	31.525	33.170	33.265
Aantal werkenden 55+ (fte)	4.890	5.820	6.800	7.755	8.595	8.405
Aandeel werkenden 55+ (%)	17,3	19,5	21,6	24,6	25,9	25,3
Uitstroom 55+ (fte)	515	675	755	645	995	1.025
Aandeel uitstroom 55+ (%, t.o.v. aantal werkenden 55+)	10,5	11,6	11,1	8,3	11,6	12,2
Detailhandel food						
Aantal werkenden (fte)	154.210	179.730	185.820	184.725	195.160	196.055
Aantal werkenden 55+ (fte)	15.680	19.635	22.615	25.760	30.355	30.095
Aandeel werkenden 55+ (%)	10,2	10,9	12,2	13,9	15,6	15,4
Uitstroom 55+ (fte)	1.530	1.945	2.655	2.445	3.865	4.000
Aandeel uitstroom 55+ (%, t.o.v. aantal werkenden 55+)	9,8	9,9	11,7	9,5	12,7	13,3

Opmerking: De uitstroom in 2023 moet door een onvolledige registratie van de uitstroom van de groep zelfstandigen / dga's worden beschouwd als een onderschatting.

Het aandeel werkenden 55+ in het branchecluster foodspeciaalzaken bedraagt in 2023 24,6 % van het aantal werkenden. Naar verwachting is dit aandeel in 2032 25,3 %. De verwachte uitstroom van het aantal 55+ in het branchecluster foodspeciaalzaken is in 2032 12,2 %. In de subsector detailhandel food is dit aandeel in 2032 13,3 % van het aantal werkenden.

Arbeidsmarktprognoses

De prognose voor het aantal werkenden wordt in het Hermes-arbeidsmarktprognosemodel van ABF bepaald door een combinatie van de verwachte arbeidsvraag en het verwachte personeelsaanbod. De arbeidsvraag in een regio is afhankelijk van de historische ontwikkeling, demografie, woningmarkt, inkomen, arbeidsproductiviteit en internetaandeel. Het personeelsaanbod in een regio is met name afhankelijk van de demografische ontwikkeling voor relevante bevolkingsklassen. Door confrontatie van arbeidsvraag en personeelsaanbod wordt op regionaal niveau het aantal werkenden bepaald. De input voor het Hermes-model bestaat uit gedetailleerde statistieken uit de microbestanden van het CBS en prognoses van ondermeer ABF, CPB, Thuiswinkel.org en economisch onderzoek van ING.

Arbeidsmarktstatistieken

Omvang en dynamiek

In totaal werken 50.005 personen in het branchecluster foodspeciaalzaken (detailhandel food: 378.680 personen). Deze personen zijn samen goed voor 31.525 fte (detailhandel food: 184.725 fte). In deze paragraaf worden ingegaan op de ontwikkeling van het aantal werkenden in de tijd en de uitsplitsing naar regio's. Ook wordt aandacht besteed aan de arbeidsmarktdynamiek.

Figuur 1: Relatieve ontwikkeling (jaar op jaar) van het aantal werkenden foodspeciaalzaken en detailhandel food

Figuur 2: Aantal werkenden per 1.000 inwoners foodspeciaalzaken en detailhandel food per arbeidsmarktregio in 2023

Figuur 3: Instroom, doorstroom en uitstroom foodspeciaalzaken

Opmerking: In 2023 zijn 9.770 personen ingestroomd in het branchecluster foodspeciaalzaken . Met doorstroom wordt bedoeld het aantal personen dat binnen het branchecluster van werkgever is veranderd. De instroom, doorstroom en uitstroom in 2023 moeten door een onvolledige registratie van de groep "zelfstandigen" op dit onderdeel worden beschouwd als een onderschatting.

Figuur 4: Verdeling van instroom foodspeciaalzaken over sector van herkomst (2022-2023)

Figuur 5: Verdeling van uitstroom foodspeciaalzaken over sector van bestemming (2021-2022)

Figuur 6: Verdeling van gediplomeerden aan detailhandelopleidingen naar arbeidsmarktsegment anderhalf jaar na slagen (gemiddelde over meerdere jaren)

Meer informatie over de ontwikkeling van de arbeidsmarktpositie van studenten en geslaagden aan detailhandelopleidingen zijn vermeld in een aparte rapportage Onderwijsstatistieken.

Persoonskenmerken

In deze paragraaf wordt nadere informatie gegeven over persoonskenmerken van werkenden in het branchecluster foodspeciaalzaken in vergelijking met de subsector detailhandel food. Gemiddelde waarden in deze paragraaf zijn gebaseerd op het aantal werkende personen. Deze waarden kunnen afwijken van de waarden in tabel 1, die zijn gebaseerd op voltijdsdienstverbanden (fte).

Figuur 7: Gemiddelde leeftijd werkenden foodspeciaalzaken en detailhandel food

Figuur 8: Werkenden naar leeftijdsklasse foodspeciaalzaken

Figuur 9: Aantal werkenden 55 jaar en ouder foodspeciaalzaken 2023

Figuur 10: Aandeel werkenden 55 jaar en ouder foodspeciaalzaken 2023

Figuur 11: Werkenden naar geslacht foodspeciaalzaken en detailhandel food in 2023 (in %)

Figuur 12: Werkenden naar opleidingsniveau foodspeciaalzaken en detailhandel food in 2023 (in %)

Toelichting: Secundair onderwijs eerst fase omvat mbo-1 en havo/vwo onderbouw. Secundair onderwijs tweede fase betreft mbo-2 tot en met mbo-4 en havo/vwo bovenbouw.

Tabel 3: Persoonskenmerken foodspeciaalzaken per arbeidsmarktregio in 2023

Arbeidsmarktregio	Gemiddelde leeftijd	Aandeel mannen (%)	Aandeel hoger onderwijs (%)
Groningen	37,7	44,2	8,2
Friesland	38,4	40,3	7,9
Drenthe	39,0	34,8	7,1
Twente	37,8	40,1	5,3
Stedendriehoek en Noordwest Veluwe	38,0	42,4	8,3
Midden-Gelderland	40,6	47,2	7,4
Rijk van Nijmegen	36,4	47,9	14,1
Achterhoek	40,2	42,0	5,1
Rivierenland	36,1	34,7	4,9
Flevoland	36,5	39,5	1,9
Gooi en Vechtstreek	38,2	50,0	6,3
Midden-Utrecht	36,3	48,8	13,3
Amersfoort	36,0	46,5	5,1
Noord-Holland Noord	37,2	35,8	14,4
Zaanstreek/Waterland	37,4	39,6	7,1
Groot Amsterdam	37,1	52,3	12,4
Holland Rijnland	36,1	46,2	9,5
Midden-Holland	36,1	39,6	4,5
Haaglanden	39,0	54,2	13,5
Rijnmond	39,6	46,7	7,9
Drechtsteden	35,4	41,7	1,6
Zeeland	38,1	38,8	5,0
West-Brabant	39,3	35,0	5,7
Midden-Brabant	37,7	38,4	6,9
Noordoost-Brabant	38,1	37,6	6,3
Zuidoost-Brabant	39,1	38,9	7,7
Noord-Limburg	41,1	35,8	8,1
Zuid-Limburg	42,6	45,2	11,5
Helmond-De Peel	39,8	34,2	6,1
Midden-Limburg	44,4	39,8	8,1
Zuid-Holland Centraal	37,4	45,3	8,1
Gorinchem	40,5	39,8	4,8
Regio Zwolle	35,8	36,8	5,4
Zuid-Kennemerland en IJmond	38,7	48,7	9,2
FoodValley	34,4	39,7	5,7
Totaal	38,0	43,6	9,4

Toelichting: Indien een punt of streep getoond wordt dan valt de data onder de drempelwaarde.

Baankenmerken

In deze paragraaf wordt nadere informatie gegeven over baankenmerken van werkenden in het branchecluster foodspeciaalzaken in vergelijking met de subsector detailhandel food. Gemiddelde waarden in deze paragraaf zijn gebaseerd op het aantal werkende personen. Deze waarden kunnen afwijken van de waarden in tabel 1, die zijn gebaseerd op voltijdsdienstverbanden (fte).

Figuur 13: Werkenden naar aanstelling foodspeciaalzaken en detailhandel food in 2023 (in %)

Figuur 14: Werkenden naar type arbeidsovereenkomst foodspeciaalzaken en detailhandel food in 2023 (in %)

Figuur 15: Gemiddeld bruto jaarinkomen per fte foodspeciaalzaken en detailhandel food (nominaal)

Toelichting: Het gemiddeld bruto inkomen foodspeciaalzaken in 2023 bedraagt 30.810 € per fte. Het bruto inkomen omvat contractueel inkomen, overwerkloon en bonussen. De grafiek laat nominale inkomenswaarden zien in euro's.

Figuur 16: Werkenden naar inkomensklasse foodspeciaalzaken (nominaal)

Figuur 17: Gemiddelde leeftijd en gemiddeld jaarinkomen foodspeciaalzaken per provincie in 2023

Figuur 18: Ontwikkeling gemiddelde omvang werkweek foodspeciaalzaken en detailhandel food

Figuur 19: Werkenden naar omvang werkweek foodspeciaalzaken tussen 2012 en 2023

Toelichting: de figuur toont het aantal werkenden verdeeld over 5 klassen met deeltijdpercentages. In het branchecluster foodspeciaalzaken werkt bijvoorbeeld 10,4 procent tussen de 0 en 20 procent van een volledige werkweek in 2023. De omvang van de volledige werkweek is gebaseerd op de geldende Collectieve Arbeidsovereenkomst.

Figuur 20: Ontwikkeling aandeel werkenden bij bedrijven met 10+ werkenden foodspeciaalzaken en detailhandel food

Figuur 21: Werkenden naar bedrijfsgrootte foodspeciaalzaken en detailhandel food in 2023 (aantal werknemers, in %)

Toelichting: de figuur toont het aantal werkenden verdeeld over 5 klassen van bedrijfsomvang. In het branchecluster foodspeciaalzaken werkt bijvoorbeeld 4,5 procent bij bedrijven met 500 of meer werkenden in 2023.

Tabel 4: Baankenmerken foodspeciaalzaken per arbeidsmarktregio in 2023

Arbeidsmarktregio	Aandeel vaste aanstelling (%)	Gemiddeld inkomen (€)	Gemiddelde omvang werkweek (uur)	Aandeel werkzaam bij 10+ bedrijven (%)
Groningen	27,0	30.865	24,1	39,8
Friesland	32,4	28.815	23,5	46,8
Drenthe	31,3	28.340	23,7	33,9
Twente	33,2	28.885	22,8	48,8
Stedendriehoek en Noordwest Veluwe	32,8	29.545	23,2	49,0
Midden-Gelderland	30,1	30.005	24,6	41,5
Rijk van Nijmegen	32,5	30.380	23,5	54,6
Achterhoek	35,5	28.835	22,7	51,4
Rivierenland	34,0	28.095	23,4	51,4
Flevoland	27,4	29.470	23,3	54,8
Gooi en Vechtstreek	38,1	33.075	23,5	46,3
Midden-Utrecht	30,8	31.265	23,7	47,8
Amersfoort	35,9	30.730	23,3	46,5
Noord-Holland Noord	32,7	29.770	23,5	56,5
Zaanstreek/Waterland	41,4	32.900	22,1	68,6
Groot Amsterdam	32,3	33.235	25,9	59,0
Holland Rijnland	33,9	29.735	22,7	55,2
Midden-Holland	34,2	28.000	22,8	47,7
Haaglanden	34,6	32.060	25,3	46,2
Rijnmond	33,1	30.940	24,5	42,6
Drechtsteden	30,7	29.805	23,4	44,1
Zeeland	31,1	31.145	24,1	42,0
West-Brabant	33,9	30.510	24,2	43,2
Midden-Brabant	34,9	30.095	23,2	61,9
Noordoost-Brabant	30,4	29.905	23,5	49,5
Zuidoost-Brabant	37,1	32.600	24,0	50,7
Noord-Limburg	37,8	31.275	24,2	47,3
Zuid-Limburg	36,1	31.915	25,1	40,7
Helmond-De Peel	36,0	30.130	23,7	41,2
Midden-Limburg	35,0	31.855	25,6	45,5
Zuid-Holland Centraal	36,5	31.345	25,6	45,5
Gorinchem	38,6	31.830	24,6	49,4
Regio Zwolle	30,1	28.245	22,5	53,2
Zuid-Kennemerland en IJmond	38,0	32.485	24,8	50,9
FoodValley	30,8	28.310	22,4	60,3
Totaal	33,4	30.810	24,0	50,9

Toelichting: Indien een punt of streep getoond wordt dan valt de data onder de drempelwaarde.

Arbeidsmarktstatistieken – werknemers en zelfstandigen

In deze paragraaf worden persoons- en baankenmerken verbijzonderd naar de groepen werknemers (inclusief oproepkrachten en stagiaires) en zelfstandigen (inclusief dga's).

Tabel 5, werknemers

	2015	2018	2021	2023
Foodspeciaalzaken				
Aantal werkenden (in personen)	34.460	36.680	39.395	38.855
Gemiddelde leeftijd (in jaren)	33,9	34,2	34,1	34,3
Aandeel mannen (in %)	34,5	35,1	35,6	37,7
Gemiddeld bruto jaarinkomen per fte (nominaal)	21.715	23.155	24.675	28.025
Gemiddelde duur werkweek (in uren)	20,3	20,8	21,1	21,1
Aandeel flexibele arbeidsovereenkomst (in %)	54,8	56,8	57,2	59,9
Detailhandel food				
Aantal werkenden (in personen)	346.040	372.840	372.685	361.565
Gemiddelde leeftijd (in jaren)	25,8	25,8	26,1	26,7
Aandeel mannen (in %)	44,0	43,7	42,9	43,9
Gemiddeld bruto jaarinkomen per fte (nominaal)	20.845	19.135	20.255	23.180
Gemiddelde duur werkweek (in uren)	15,3	16,8	17,5	17,8
Aandeel flexibele arbeidsovereenkomst (in %)	71,2	67,1	69,2	70,5

Tabel 6, zelfstandigen

	2015	2018	2021	2023
Foodspeciaalzaken				
Aantal werkenden (in personen)	11.560	11.225	10.800	11.175
Gemiddelde leeftijd (in jaren)	48,4	49,3	49,8	51,0
Aandeel mannen (in %)	63,4	63,7	64,4	64,3
Gemiddeld bruto jaarinkomen per fte (nominaal)	32.460	34.970	40.085	41.990
Gemiddelde duur werkweek (in uren)	32,6	33,2	33,8	34,0
Aandeel flexibele arbeidsovereenkomst (in %)	93,7	92,9	91,5	90,0
Detailhandel food				
Aantal werkenden (in personen)	17.955	17.375	16.575	17.135
Gemiddelde leeftijd (in jaren)	48,3	49,1	49,6	50,7
Aandeel mannen (in %)	63,9	64,1	64,9	65,0
Gemiddeld bruto jaarinkomen per fte (nominaal)	33.340	35.700	40.390	42.075
Gemiddelde duur werkweek (in uren)	32,5	33,0	33,5	33,6
Aandeel flexibele arbeidsovereenkomst (in %)	89,6	88,3	86,5	85,6

Tabel 7, werknemers

	2015	2018	2021	2023
Foodspeciaalzaken				
Aantal werkenden (personen)	34.460	36.680	39.395	38.855
Aantal werkenden 55+ (personen)	3.890	4.785	5.655	6.115
Aandeel werkenden 55+ (%)	11,3	13,0	14,4	15,7
Uitstroom 55+ (personen)	555	715	845	1.055
Aandeel uitstroom 55+ (%, t.o.v. aantal werkenden 55+)	14,3	14,9	14,9	17,3
Detailhandel food				
Aantal werkenden (personen)	346.040	372.840	372.685	361.565
Aantal werkenden 55+ (personen)	17.410	22.025	25.350	28.670
Aandeel werkenden 55+ (%)	5,0	5,9	6,8	7,9
Uitstroom 55+ (personen)	1.935	2.365	3.340	3.635
Aandeel uitstroom 55+ (%, t.o.v. aantal werkenden 55+)	11,1	10,7	13,2	12,7

Tabel 8, zelfstandigen

	2015	2018	2021	2023
Foodspeciaalzaken				
Aantal werkenden (personen)	11.560	11.225	10.800	11.175
Aantal werkenden 55+ (personen)	3.450	3.825	4.105	4.805
Aandeel werkenden 55+ (%)	29,8	34,1	38,0	43,0
Uitstroom 55+ (personen)	355	410	380	0
Aandeel uitstroom 55+ (%, t.o.v. aantal werkenden 55+)	10,3	10,7	9,3	0,0
Detailhandel food				
Aantal werkenden (personen)	17.955	17.375	16.575	17.135
Aantal werkenden 55+ (personen)	5.290	5.795	6.155	7.120
Aandeel werkenden 55+ (%)	29,5	33,4	37,1	41,6
Uitstroom 55+ (personen)	575	670	615	30
Aandeel uitstroom 55+ (%, t.o.v. aantal werkenden 55+)	10,9	11,6	10,0	0,4

Opmerking: De registratie van de uitstroom in de groep "zelfstandigen" in 2023 is onvolledig en om deze reden weggelaten.

Omvang en dynamiek

Figuur 22: Relatieve ontwikkeling (jaar op jaar) van het aantal werkenden foodspeciaalzaken en detailhandel food, werknemers

Figuur 23: Relatieve ontwikkeling (jaar op jaar) van het aantal werkenden foodspeciaalzaken en detailhandel food, zelfstandigen

Figuur 24: Instroom foodspeciaalzaken

Figuur 25: Doorstroom foodspeciaalzaken

Figuur 26: Uitstroom foodspeciaalzaken

Opmerking: De registratie van instroom, doorstroom en uitstroom in de groep "zelfstandigen" in 2023 is onvolledig en om deze reden weggelaten.

Persoonskenmerken

In deze paragraaf wordt nadere informatie gegeven over persoonskenmerken voor werknemers en zelfstandigen in het branchecluster foodspeciaalzaken in vergelijking met de subsector detailhandel food. Gemiddelde waarden in deze paragraaf zijn gebaseerd op het aantal werkenden. Deze waarden kunnen afwijken van de waarden in de tabellen 5 en 6, die zijn gebaseerd op het aantal fte.

Figuur 27: Gemiddelde leeftijd werkenden foodspeciaalzaken en detailhandel food, werknemers

Figuur 28: Gemiddelde leeftijd werkenden foodspeciaalzaken en detailhandel food, zelfstandigen

Figuur 29: Werkenden naar leeftijdsklasse foodspeciaalzaken, werknemers

Figuur 30: Werkenden naar leeftijdsklasse foodspeciaalzaken, zelfstandigen

Figuur 31: Werkenden 55 jaar en ouder foodspeciaalzaken

Figuur 32: Werkenden naar geslacht foodspeciaalzaken en detailhandel food in 2023 (werknemers, in %)

Figuur 33: Werkenden naar geslacht foodspeciaalzaken en detailhandel food in 2023 (zelfstandigen, in %)

Figuur 34: Werkenden naar opleidingsniveau foodspeciaalzaken en detailhandel food in 2023 (werknemers, in %)

Figuur 35: Werkenden naar opleidingsniveau foodspeciaalzaken en detailhandel food in 2023 (zelfstandigen, in %)

Baankenmerken

In deze paragraaf wordt nadere informatie gegeven over baankenmerken voor werknemers en zelfstandigen in het branchecluster foodspeciaalzaken in vergelijking met de subsector detailhandel food. Gemiddelde waarden in deze paragraaf zijn gebaseerd op het aantal werkenden. Deze waarden kunnen afwijken van de waarden in de tabellen 5 en 6, die zijn gebaseerd op het aantal fte.

Figuur 36: Werkenden naar aanstelling foodspeciaalzaken en detailhandel food in 2023 (werknemers, in %)

Figuur 37: Werkenden naar aanstelling foodspeciaalzaken en detailhandel food in 2023 (zelfstandigen, in %)

Figuur 38: Werkenden naar type arbeidsovereenkomst foodspeciaalzaken en detailhandel food in 2023 (werknemers, in %)

Figuur 39: Werkenden naar type arbeidsovereenkomst foodspeciaalzaken en detailhandel food in 2023 (zelfstandigen, in %)

Figuur 40: Gemiddeld bruto jaarinkomen per fte foodspeciaalzaken en detailhandel food (werknemers, nominaal)

Figuur 41: Gemiddeld bruto jaarinkomen per fte foodspeciaalzaken en detailhandel food (zelfstandigen, nominaal)

Figuur 42: Werkenden naar inkomensklasse foodspeciaalzaken (werknemers, nominaal)

Figuur 43: Werkenden naar inkomensklasse foodspeciaalzaken (zelfstandigen, nominaal)

Figuur 44: Ontwikkeling gemiddelde omvang werkweek foodspeciaalzaken en detailhandel food, werknemers

Figuur 45: Ontwikkeling gemiddelde omvang werkweek foodspeciaalzaken en detailhandel food , zelfstandigen

Figuur 46: Werkenden naar omvang werkweek foodspeciaalzaken tussen 2012 en 2023, werknemers

Figuur 47: Werkenden naar omvang werkweek foodspeciaalzaken tussen 2012 en 2023, zelfstandigen

Figuur 48: Ontwikkeling aandeel werkenden bij bedrijven met 10+ werkenden foodspeciaalzaken en detailhandel food, werknemers

Figuur 49: Ontwikkeling aandeel werkenden bij bedrijven met 10+ werkenden foodspeciaalzaken en detailhandel food, zelfstandigen

Figuur 50: Werkenden naar bedrijfsgrootte foodspeciaalzaken en detailhandel food in 2023 (werknemers, in %)

Figuur 51: Werkenden naar bedrijfsgrootte foodspeciaalzaken en detailhandel food in 2023 (zelfstandigen, in %)

Arbeidsmarktprognoses

Deze paragraaf is gewijd aan de verwachte ontwikkeling van de arbeidsvraag, het personeelsaanbod en de vervulde vraag. Wanneer gesproken wordt over aantal werkenden, vraag of personeelsaanbod betreft dit de som van zelfstandigen/dga's en personen in loondienst. De vervulde vraag komt overeen met het verwachte aantal werkenden. De arbeidsvraag is de geschatte behoefte van bedrijven aan arbeidskrachten. Het verschil tussen de arbeidsvraag en de vervulde vraag is dus een indicatie van het aantal vacatures. Het personeelsaanbod is het geschatte aanbod van de beroepsbevolking in het betreffende arbeidsmarktsegment. De verwachtingen zijn tot stand gekomen op basis van Hermes, het arbeidsmarktprognosemodel van ABF Research. In Hermes is het aantal fte de centrale rekeneenheid.

Figuur 52: Verwachte ontwikkeling arbeidsvraag, personeelsaanbod en vervulde vraag foodspeciaalzaken

Figuur 53: Verwachte ontwikkeling arbeidsvraag, personeelsaanbod en vervulde vraag foodspeciaalzaken t.o.v. 2023

Figuur 54: Verwachte ontwikkeling arbeidsvraag en personeelsaanbod foodspeciaalzaken per arbeidsmarktregio 2032 t.o.v. 2024 (in procenten)

Figuur 55: Verwachte spanningsindex foodspeciaalzaken per arbeidsmarktregio

Toelichting: De spanningsindex wordt gemeten als het verwachte aantal vacatures per 100 werkzoekenden en is daarmee een maat voor de krapte op de arbeidsmarkt. Een dalende waarde geeft aan dat de spanning op de arbeidsmarkt is afgenomen. Een stijgende waarde geeft aan dat de spanning is toegenomen. Een spanningsindex hoger dan 100 duidt op een zeer krappe arbeidsmarkt. Hierbij is geen rekening gehouden met kwalitatieve aspecten in vraag en aanbod. Voor het branchecluster foodspeciaalzaken bedraagt de gemiddelde spanningsindex voor Nederland in 2023 98 en in 2030 102.

Arbeidsmarktsamenstelling

Figuur 56: Verwachte ontwikkeling gemiddelde leeftijd foodspeciaalzaken en detailhandel food

Figuur 57: Verwachte ontwikkeling naar leeftijdsverdeling foodspeciaalzaken

Figuur 58: Verwachte aantal werkenden 55 jaar en ouder foodspeciaalzaken

Figuur 59: Verwachte uitstroom van 55 jaar en ouder foodspeciaalzaken

Figuur 60: Verwachte ontwikkeling in verdeling naar geslacht foodspeciaalzaken

Bijlagen

Begrippenlijst

Begrip	Omschrijving
Arbeidsduur	Het aantal uren dat per week wordt gewerkt. Afhankelijk van de cao varieert het maximum tussen 36 en 40 uur per week.
Arbeidsmarktregio's	35, vanuit arbeidsmarktoogpunt, samenhangende regio's die zijn gedefinieerd door het UWV, de VNG en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.
Arbeidsvraag	Vraag naar arbeid waaronder zowel alle vervulde banen als vacatures vallen.
Beroepsbevolking	Alle personen van 15-74 jaar die minimaal 1 uur per week werken of die actief op zoek zijn naar werk van minimaal 1 uur per week en daarvoor ook beschikbaar zijn.
Dga	Directeur-grootaandeelhouder
Fte	Fulltime-equivalent. 1 fte betekent één voltijds dienstverband. Afhankelijk van de cao varieert dit tussen 36 en 40 uur per week.
Hoger onderwijs	Dit omvat het hoger beroepsonderwijs (hbo) en wetenschappelijk onderwijs (wo).
Instroom	Aantal personen dat het afgelopen jaar een baan heeft aanvaard in de branche. Het betreft dus de bruto instroom op brancheniveau.
Bruto jaarinkomen per fte	Het bruto inkomen omvat contractueel inkomen, overwerkloon en bonussen.
Personeelsaanbod	Het aantal beschikbare personen voor de arbeidsmarkt waaronder zowel de werkenden als de niet-werkende werkzoekenden vallen.
Primair onderwijs	Dit omvat basisonderwijs en speciaal onderwijs
Professional	Werkende die een beroepsgerelateerde opleiding heeft gevolgd of ten minste 5 jaar werkervaring binnen de sector heeft.
Secundair onderwijs eerste fase	Algemeen vormend en beroeps(voorbereidend) onderwijs dat aansluit op primair onderwijs. Het omvat het vmbo, havo/vwo onderbouw.
Secundair onderwijs tweede fase	Algemeen vormend en beroepsonderwijs dat aansluit op secundair onderwijs eerste fase.
Spanningsindex	Het aantal vacatures per 100 werkzoekenden. Bij een waarde tot 10 wordt de arbeidsmarkt als (Zeer) ruim beschouwd; bij een waarde tussen 10 en 30 gemiddeld; bij een waarde tussen 30 tot 100 krap, bij een waarde van 100 of meer zeer krap. De indicator wordt berekend door de restvraag te delen door het restaanbod en te vermenigvuldigen met 100.
Uitstroom	Aantal personen dat het afgelopen jaar een bedrijf in de branche heeft verlaten. Het betreft dus de bruto uitstroom op brancheniveau.
Vervulde vraag	Deel van de vraag dat wordt ingevuld door werkenden.
Werkenden	Werknemers en zelfstandigen.
Werknemers	Werknemers op de loonlijst, stagiaires, deelnemers aan de Wet Sociale Werkvoorziening, uitzendkrachten en oproepkrachten.
Werkweek	Zie 'arbeidsduur'.
Zelfstandigen	Personen die een inkomen in de vorm van belastbare winst uit een onderneming hebben gehad.

Arbeidsmarktregio's

De onderstaande afbeelding toont de 35 arbeidsmarktregio's in Nederland.

Retail insiders

Sectoren en sectorclusters

Sectorcluster	Sector	Sectorcluster	Sector
Landbouw, bouw en industrie	Landbouw en visserij	Logistiek en transport	Groothandel
	Procesindustrie		Vervoer
	Discrete industrie		Opslag
	Nutsvoorzieningen		Post en koerier
	Bouwnijverheid		Handel in voertuigen
Detailhandel food	Detailhandel food	Zakelijke dienstverlening	Communicatie
Detailhandel non-food	Detailhandel non-food		Dienstverlening ICT en informatie
Horeca	Horeca		Financiële instellingen
Uitzendbranche	Uitzendbranche		Vastgoeddiensten
Overheid, onderwijs en zorg	Overheid		Zakelijke dienstverlening (facilitair)
	Primair en speciaal onderwijs		Zakelijke dienstverlening (recht, financieën en administratie)
	Voortgezet onderwijs		Zakelijke dienstverlening (specialistisch)
	Middelbaar beroepsonderwijs	Cultuur, sport en overige sectoren	Cultuur
	Hoger onderwijs		Sport
	Vervoer		Overheid
	Overig onderwijs		Overig
	Ziekenhuizen		Consumenten diensverlening
	Overige curatieve zorg	Uitkering	Werkloosheidsuitkering (WW)
	Verpleeg- en verzorgingshuizen		Bijstand (ABW, WWB)
	Thuiszorg		Ziekte of arbeidsongeschiktheids-uitkering (ZW, WAO, WAZ, WIA, IVA, WGA)
	Geestelijke gezondheidszorg (GGZ)		Overige sociale voorzieningen (IOAW, IOAZ, BBZ, WWIK, Wajong, overig)
	Gehandicapten zorg	Overige arbeid, inclusief buitenland	Arbeid in het buitenland
	Peuterspeelzaal en kinderopvang		Overige arbeid
	Overig maatschappelijk en welzijnswerk	Pensioen	Pensioen (AOW, ANW, overige pensioenen)
		Geen baan of uitkering	Geen baan of uitkering
			Migratie

De bovenstaande indeling wordt gebruikt ten behoeve van het arbeidsmarktsegment van instroom en uitstroom. In deze sectorindeling vormen detailhandel food en detailhandel non-food tezamen detailhandel totaal. Alle onderdelen van detailhandel overig zijn verdeeld over detailhandel food en detailhandel non-food.

Retail insiders

Branche indeling

De onderstaande tabel toont de gehanteerde aggregaties.

Subsector (food, non-food, overig)	Subsector fysiek + web	Branchecluster	Branche	SBI '08	Beschrijving
Food	Food	Levensmiddelenzaken	Supermarkten	47410	Supermarkten en dergelijke winkels met een algemeen assortiment voedings- en genotmiddelen
				47292	Winkels in natuurvoeding en reformartikelen
				47293	Winkels in buitenlandse voedingsmiddelen
			Tankstations	47300	Benzinestations
Food	Food	Foodspeciaalzaken	Brood- en banketzaken	47241	Winkels in brood en banket
			Groentezaken	47210	Winkels in aardappelen, groenten en fruit
			Slagerijen en poeliers	47221	Winkels in vlees en vleeswaren
				47222	Winkels in wild en gevogelte
			Slijterijen	47250	Winkels in dranken
			Viswinkels	47230	Winkels in vis
			Foodspeciaalzaken overig	47242	Winkels in chocolade en suikerwerk
				47291	Winkels in kaas
				47299	Gespecialiseerde winkels in overige voedings- en genotmiddelen (rest)
Non-Food	Non-Food	Consumentenelektronica	Elektronicazaken	47410	Winkels in computers, randapparatuur en software
				47420	Winkels in telecommunicatieapparatuur
				47431	Winkels in audio- en videoapparatuur
				47432	Winkels in een algemeen assortiment van wit- en bruingoed
				47541	Winkels in witgoed
				47542	Winkels in naai- en breimachines
				47543	Winkels in overige elektrische huishoudelijke apparatuur
				47544	Winkels in onderdelen voor elektrische huishoudelijke apparatuur
				47781	Winkels in fotografische artikelen
Non-Food	Non-Food	Educatie & vrije tijd	Boekhandel en gemakszaken	47260	Winkels in tabaksproducten
				47610	Winkels in boeken
				47620	Winkels in kranten, tijdschriften en kantoorbehoeften
			Cd-zaken	47630	Winkels in audio- en video-opnamen

Subsector (food, non-food, overig)	Subsector fysiek + web	Branchecluster	Branche	SBI '08	Beschrijving
Non-Food	Non-Food	Educatie & vrije tijd	Muziekwinkels	47594	Winkels in muziekinstrumenten
			Rijwielzaken	47641	Winkels in fietsen en bromfietsen
			Speelgoedzaken	47650	Winkels in speelgoed
Non-Food	Non-Food	Huis & tuin	Dierenspeciaalzaken	47763	Winkels in dieren, dierbenodigdheden en hengelsportartikelen
			Bloemenwinkels	47761	Winkels in bloemen en planten, zaden en tuinbenodigdheden
			Doe-het-zelfzaken	47521	Winkels in ijzerwaren en gereedschappen
				47522	Winkels in verf, verfwaren en behang
				47523	Winkels in houten bouw- en tuinmaterialen
				47528	Bouwmarkten en andere winkels in bouwmaterialen algemeen assortiment
			Huishoudelijke-artikelenzaken en hobbywinkels	47595	Winkels in glas-, porselein- en aardewerk
				47596	Winkels gespecialiseerd in overige huishoudelijke artikelen (rest)
				47597	Winkels in huishoudelijke artikelen algemeen assortiment
				47783	Winkels in schilderijen, lijsten, prenten, kunstvoorwerpen en religieuze artikelen
				47791	Winkels in antiek
			Tuincentra	47762	Tuincentra
Non-Food	Non-Food	Kleding & sport	Modezaken (kleding)	47511	Winkels in kledingsstoffen
				47512	Winkels in huishoudtextiel
				47513	Winkels in breiwol, handwerken en fournituren
				47511	Winkels in herenkleding
				47712	Winkels in dameskleding
				47713	Winkels in bovenkleding en modeartikelen (algemeen assortiment)
				47714	Winkels in baby- en kinderkleding
				47715	Winkels in babyartikelen algemeen assortiment
				47716	Winkels in onderkleding, foundations e.d.
				47717	Winkels in modeartikelen
				47718	Textielsupermarkten
			Schoenen- en lederwarenzaken	47721	Winkels in schoenen
				47722	Winkels in lederwaren en reisartikelen

Subsector (food, non-food, overig)	Subsector fysiek + web	Branchecluster	Branche	SBI '08	Beschrijving
Non-Food	Non-Food	Kleding & sport	Sport- en kampeerzaken	47642	Winkels in watersportartikelen
				47643	Winkels in sportartikelen (geen watersport)
				47644	Winkels in kampeerartikelen (geen caravans)
Non-Food	Non-Food	Persoonlijke verzorging	Drogisterijen	47741	Winkels in drogisterij-artikelen
			Juweliers	47770	Winkels in juweliersartikelen en uurwerken
			Opticiens	47782	Winkels in optische artikelen
			Parfumerieën en cosmetica	47750	Winkels in parfums en cosmetica
Non-Food	Non-Food	Woninginrichting	Woon- en verlichtingszaken	47524	Winkels in tegels
				47525	Winkels in keukens
				47526	Winkels in parket-, laminaat- en kurkvloeren
				47527	Winkels gespecialiseerd in overige doe-het-zelfartikelen
				47530	Winkels in vloerbedekking en gordijnen
				47591	Winkels in meubels
				47592	Winkels in verlichtingsartikelen
				47593	Winkels in artikelen voor woninginrichting algemeen assortiment
Non-Food	Non-Food	Warenhuizen	Warenhuizen	47191	Warenhuizen
Overig	Overig	Ambulante handel	Ambulante handel	47811	Markthandel in aardappelen, groenten en fruit
				47819	Markthandel in overige voedings- en genotmiddelen
				47820	Markthandel in textiel, kleding en schoenen
				47891	Markthandel in bloemen, planten, zaden en tuinbenodigdheden
				47892	Markthandel in tweedehands goederen
				47899	Markthandel in overige goederen
				47991	Colportage
				47992	Straathandel
				47999	Detailhandel via overige distributievormen

Subsector (food, non-food, overig)	Subsector fysiek + web	Branchecluster	Branche	SBI '08	Beschrijving
Overig	Food	Webwinkels	Webwinkels - food	47911	Detailhandel via internet in voedingsmiddelen en drogisterijwaren
Overig	Non-food		Webwinkels - non food	47912	Detailhandel via internet in consumentenelektronica
				47913	Detailhandel via internet in boeken, tijdschriften, cd's, dvd's
				47914	Detailhandel via internet in kleding en mode-artikelen
				47915	Detailhandel via internet in huis- en tuinartikelen
				47916	Detailhandel via internet in vrijetijdsartikelen
				47918	Detailhandel via internet in overige non-food
				47919	Detailhandel via internet in een algemeen assortiment non-food
Overig	Overig	Overige detailhandel	Overige detailhandel	47192	Winkels met een algemeen assortiment non-food (geen warenhuizen)
				47742	Winkels in medische en orthopedische artikelen
				47789	Winkels gespecialiseerd in overige artikelen (rest)
				47792	Winkels in tweedehands kleding
				47793	Winkels in tweedehands goederen (geen kleding)